

การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ เป็นบทบาทสำคัญของพยาบาลที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้รู้จักดูแลตนเองให้มีสุขภาพดี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และระดับการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ และศึกษาปัญหา/อุปสรรคการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มประชากรคือ พยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิค จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาด้านการรับรู้และการปฏิบัติด้านการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.85 และ 0.93 ตามลำดับ หาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการรับรู้และการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.95 และ 0.97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมการรับรู้การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ของพยาบาลอยู่ในระดับมาก ($\mu = 172.15, \sigma = 18.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านผู้ให้ความรู้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิธีการให้ความรู้ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 47.35, \sigma = 5.88, \mu = 33.05, \sigma = 3.94, \mu = 46.98, \sigma = 4.90$, และ $\mu = 45.53, \sigma = 4.96$) ตามลำดับ

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 141.43, \sigma = 31.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของ ด้านผู้ให้ความรู้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิธีการให้ความรู้ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 40.00, \sigma = 8.40, \mu = 26.03, \sigma = 7.79, \mu = 36.85, \sigma = 10.49$) ตามลำดับ ส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 38.55, \sigma = 7.06$)

3. ปัญหา/อุปสรรคการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาล ได้แก่ (1) ด้านผู้ให้ความรู้ พบว่าไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพและขาดทักษะในการจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ (2) ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่าไม่สามารถประเมินผู้เรียนก่อนให้ความรู้เนื่องจากผู้รับบริการมาก (3) ด้านวิธีการให้ความรู้ พบว่าขาดทักษะในการเป็นวิทยากรกลุ่มและขาดการสนับสนุนอุปกรณ์การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ (4) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่าขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพิจารณาแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรพยาบาลในกลุ่มงานผู้ปวยนอกให้มีการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพมากขึ้น โดยนำปัญหาหรืออุปสรรคมาพิจารณาร่วมด้วย

Providing health promoting knowledge is an important role of nurses to enable people to improve their health. The purpose of this study was to examine levels of perception, practices as well as problems and barriers in providing health promoting knowledge among professional nurses at Buddhachinaraj Hospital, Phitchanulok Province. The population included 40 both professional and technical nurses. The research instrument developed by student researcher. The content validity index of perception and practices were 0.85 and 0.93 respectively. The reliability of perception and practices were 0.95 and 0.97, respectively. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results indicated :

1. The total mean scores of perception in providing health promoting knowledge were at a high level ($\mu = 172.15$, $\sigma = 18.46$). When analyzing four dimensions of perception in which health educator, target group, learning method, and learning climate are included, they were at a high level ($\mu = 47.35$, $\sigma = 5.88$, $\mu = 33.05$, $\sigma = 3.94$, $\mu = 46.98$, $\sigma = 4.90$ and $\mu = 45.53$, $\sigma = 4.96$) respectively.

2. The total mean scores of practices in providing health promoting knowledge were at a moderate level ($\mu = 141.43$, $\sigma = 31.02$). When analyzing each dimension of practices, the mean scores of health educator, target group, learning method, they were at a moderate level ($\mu = 40.00$, $\sigma = 8.40$, $\mu = 26.03$, $\sigma = 7.79$, $\mu = 36.85$, $\sigma = 10.49$). However, the mean score of learning climate was found at a high level ($\mu = 38.55$, $\sigma = 7.06$).

3. Problems and barriers in providing health promoting knowledge were found as follows: 1) for health educator dimension, lacking training in health promotion program and lacking skills in developing health promotion project were found, 2) for target group dimension, inability to evaluate learners before providing knowledge due to too many clients was found, 3) for learning method dimension, the findings showed lacking skills in being guest speaker as well as lack of supportive learning instruments in providing knowledge, and 4) for learning climate dimension, the finding indicated lacking places for conducting learning activities and lacking supportive climate in learning

The results of this study could be used as a basic data in developing plans of human resource in nursing services at out patient department. Providing health promoting knowledge should be done effectively by considering the problems and barriers in practices as well.